

Kainuun liitto

Kainuusta kestäväää kasvua Suomelle

VM:n maakuntakiertue, avaus

Maakuntajohtaja Pentti Malinen

14.10.2020

3. SUURIN
22 687 km²
maapinta-ala

VÄKILUKU
72 306

YÖPYMISIÄ
992 000

KESÄMÖKKEJÄ
12 800

UUSIUTUVA
ENERGIA
55 %

VÄESTÖTIHEYS
3,6 as/km²

KAINUU

Etäisyydet: Helsinki 568 km, Oulu 181 km, Bryssel 2000 km

8 KUNTAA

Hyrynsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo, Suomussalmi

Kainuussa on

- ★ Maailman tehokkain supertietokone (valmistuu2021)
- ★ Unescon kirjallisuuskaukipunkki
- ★ Suomen paras matkailualue (2020)
- ★ Suomen paras hiihtokeskus (2020)
- ★ Suomen nuorin kansallispuisto
- ★ Suomen suurin järvenselkä
- ★ Eniten miesten pesäpallon Suomen mestaruuksia

BKT:n KASVU
8,3 %

3
supertietokonetta

TYÖPAIKKOJA
27 000

TYÖTTÖMYYS
10,1 %
3. alhaisin

Kainuun liitto

*Tilaa, rauhaa ja
puhdasta luontoa*

METSÄÄ
1,93 milj. ha
90 % maapinta-alasta

JÄRVIÄ
4 639
12 %

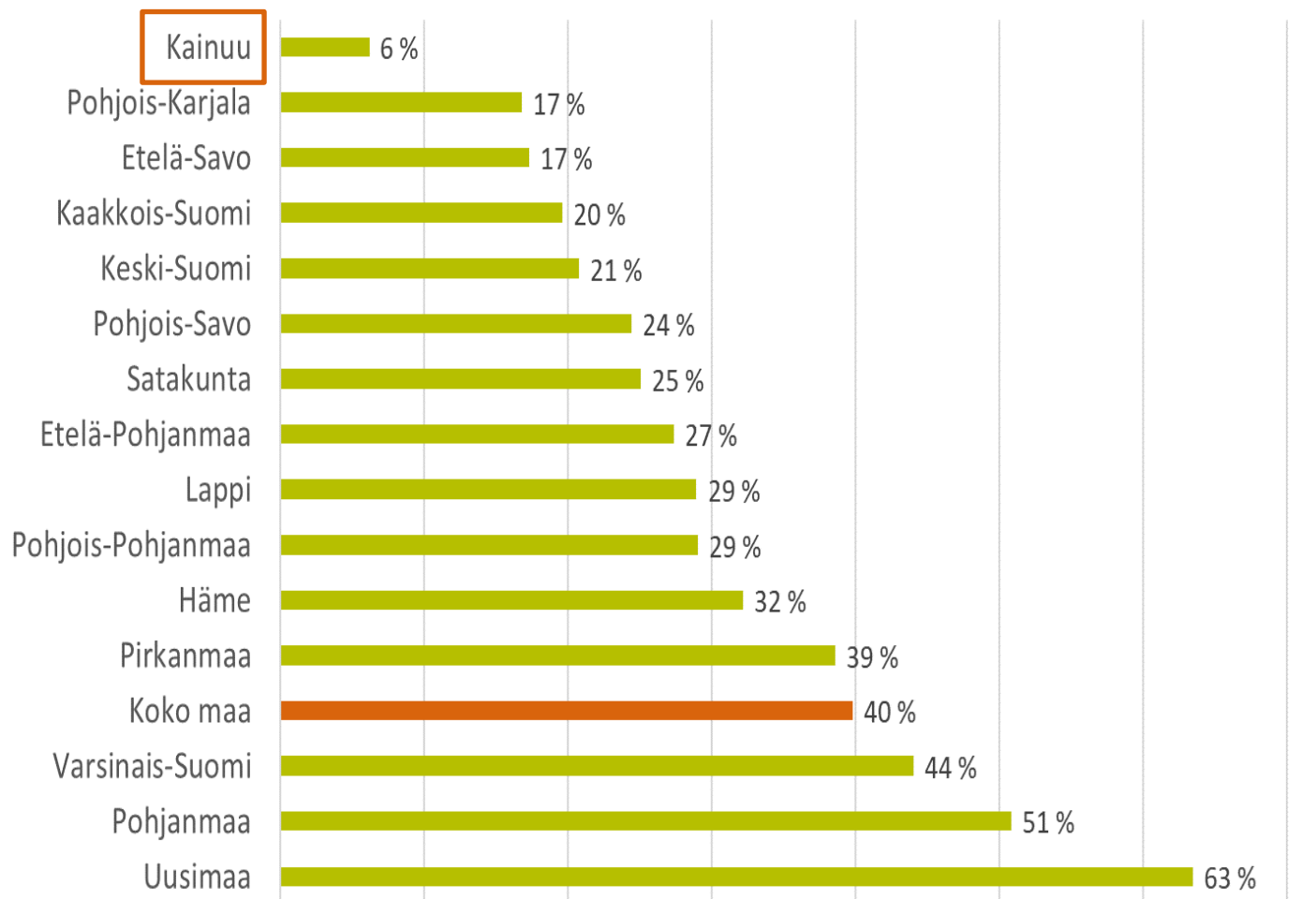
PUHDAS ILMA
*pienhiukkaspitoisuus
2. pienin maakunnista*

päivitetty 12.10.2020

Työttömien työnhakijoiden määrän muutos (%) ELY-alueittain 1.10.2019 – 11.10.2020*

Kainuun liitto

* Tieto epävirallinen

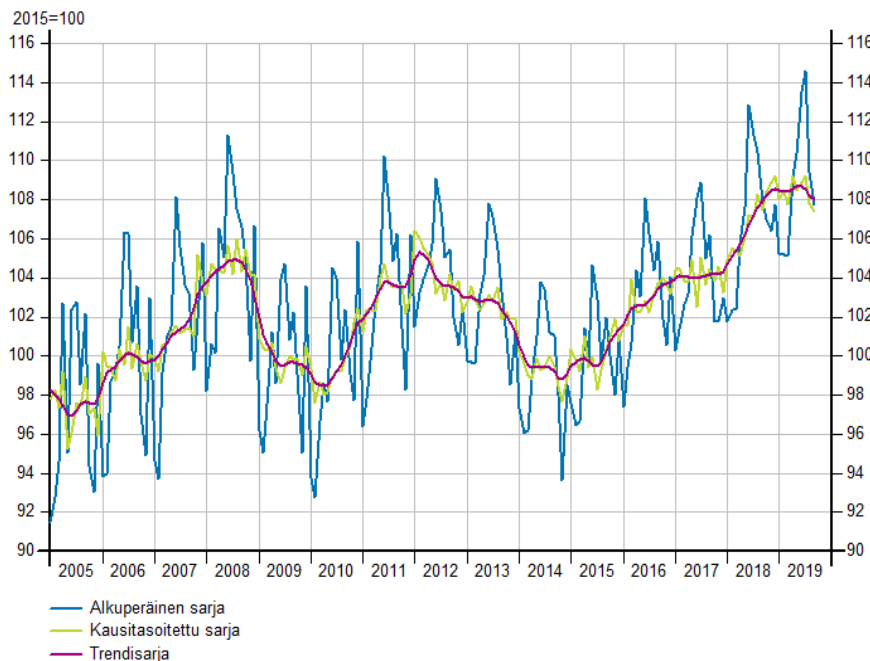
Lähde: TEM Työnvälitystilasto, TE-toimiston asiakastietojärjestelmä

Kaivannaistoiminnan vahva kasvu - keskeinen selittäjä Kainuun talouskasvulle

Kainuun liitto

Kaikkien toimialojen (TOL A-X) suhdannekehitys Kainuun maakunnassa
Henkilöstömäärä

Tilastokeskus / Asiakaskohtainen suhdannepalvelu

*Kainuu on muuttunut positiivisen rakennemuutoksen alueeksi viimeisten viiden vuoden aikana -> pula osaavasta työvoimasta
-> Kainuu on siltasopimusalue (2019-2020)*

Kainuun liitto 2020, Tilastokeskuksen asiakaskohtainen suhdannepalvelu.

Kärkitoimialaklustereiden suhdanteiden muutos 2015-2019

Liikevaihto +534 M€, 72 %

Henkilöstömäärä 1190, +18 %

Biotalous

+13 % liikevaihto

+11 % henkilöstömäärä

Kaivannaistoiminta

+392 % liikevaihto

+110 % henkilöstömäärä

Metsä- ja puuklusteri

+28 % liikevaihto

+11 % henkilöstömäärä

Energiaklusteri

-9 % liikevaihto

-23 % henkilöstömäärä

ICT- ja elektroniikka-klusteri

+23 % liikevaihto

+13 % henkilöstömäärä

Matkailuklusteri

+21 % liikevaihto

+8 % henkilöstömäärä

Metalliklusteri

+58 % liikevaihto

+5 % henkilöstömäärä

Elintarvikeklusteri

+47 % liikevaihto

+9 % henkilöstömäärä

Kainuun liitto, päivitetty 9.9.2020

Lähdeaineisto: Tilastokeskuksen asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Kaivannaistoiminnan vahva kasvu jatkunut edelleen korona-aikana!

Kainuun liitto

Kärkitoimialaklustereiden kehitystrendit tammi-toukokuu 2020

Biotalous

Liikevaihto

-7,8 % tammi-toukok. 2020
-5,0 % tammi-toukok. 2019

Henkilöstömäärä

-5,1 % tammi-toukok. 2020
-0,2 % tammi-toukok. 2019

Kaivannaistoiminta

Liikevaihto

+32,9 % tammi-toukok. 2020
-14,9 % tammi-toukok. 2019

Henkilöstömäärä

+24,2 % tammi-toukok. 2020
+7,6 % tammi-toukok. 2019

Metsä- ja puuklusteri

Liikevaihto

-10,4 % tammi-toukok. 2020
+8,1 % tammi-toukok. 2019

Henkilöstömäärä

-4,1 % tammi-toukok. 2020
+5,8 % tammi-toukok. 2019

Energiaklusteri

Liikevaihto

-6,7 % tammi-toukok. 2020
-20,9 % tammi-toukok. 2019

Henkilöstömäärä

-7,3 % tammi-toukok. 2020
-24,4 % tammi-toukok. 2019

ICT- ja elektroniikka-klusteri

Liikevaihto

-2,7 % tammi-toukok. 2020
+4,6 % tammi-toukok. 2019

Henkilöstömäärä

-4,4 % tammi-toukok. 2020
-0,6 % tammi-toukok. 2019

Matkailuklusteri

Liikevaihto

-24,1 % tammi-toukok. 2020
+3,5 % tammi-toukok. 2019

Henkilöstömäärä

-15,4 % tammi-toukok. 2020
+1,0 % tammi-toukok. 2019

Metalliklusteri

Liikevaihto

-1,6 % tammi-toukok. 2020
+23,7 % tammi-toukok. 2019

Henkilöstömäärä

-2,8 % tammi-toukok. 2020
+1,3 % tammi-toukok. 2019

Elintarvikeklusteri

Liikevaihto

+5,7 % tammi-toukok. 2020
+0,0 % tammi-toukok. 2019

Henkilöstömäärä

-4,6 % tammi-toukok. 2020
-3,6 % tammi-toukok. 2019

- Suurin romahdus oli matkailuklusterissa; liikevaihdossa -24 %) ja henkilöstömäärässä -15 %

- Muissa toimialaklustereissa henkilöstömäärät vähenivät

-> korona on vaikuttanut Kainuussa kuten muuallakin

- Kaivannaisalan liikevaihto (+33 %) ja henkilöstömäärä (+24 %) jatkoivat vahvaa nousua tammi-toukokuussa – huolimatta koronaepidemiasta.

=> Työllisyyden muita maakuntia myönteisempi kehitys selittyy yksin kaivannaisalan henkilöstön kasvulla

Huom! Henkilöstömäärätarkastelu ulottuu tässä toukokuulle

Kainuun investointinäkymiä

Kainuun liitto

TOTEUTUNEET JA TAVOITTELTAVAT INVESTOINNIT								
Toimiala	Alue	Investointi	Invest. suuruus (M€)	Odotettu liikevaihto (M€/v.)	Lisätyövoiman tarve	Lisätyövoiman tarve rakennusaikana	Välillinen työllistävä vaikutus, työpaikkaa	Aikajänne
Biotalous	Kainuu	Metsänhoito ja puunkorjuu			400			2021
Biotalous	Kuhmo	Woodpolis 2020 puutuoteteollisuusalue		185	60			2020
Biotalous	Kajaani	Pölkky Oy Kajaani Renforssin ranta	30					2020-2021
Biotalous	Kajaani	Tehtaan laajennus St1 Renforssin ranta	60		20			2020
Biotalous	Paltamo	Tehtaan toteutus (KaiCell Fibers)	900		160	2000	1030	2021
Biotalous	Sotkamo	Luonnontuoteala / marjojen jalostus	5					2019
Uusiutuva energia / tuulivoima	Kajaani	Ilmatar Energy Oy: Piiparinmäki ja Murtomäki	82					2021
Uusiutuva energia / tuulivoima	Hyrnsalmi	Kivivaara-Peuravaara & Illevara ja Lumivaara	123					2019-2022
Rakentaminen	Kajaani	Kainuun uusi sairaala (osittain puurakennus)	153			200		2018-2020
Rakentaminen	Suomussalmi	Infra: junarata, terminaalirakennus	80					2020-2022
Kaivannaistoiminta	Sotkamo	Silver: invest. rikastusprosessi, malmitutkimus	20					2020-2025
Kaivannaistoiminta	Kajaani	Otanmäki-kaivoksen avaaminen	150		400			2020-2025
Kaivannaistoiminta	Kajaani	Otanmäki kaivos: ilmeniitin talteenotto (kiertot.)	20		25	50		2020-2022
Kaivannaistoiminta	Sotkamo	Uraanin talteenotto (Terrafame)	10	10	30		50	2020-2023
Kaivannaistoiminta	Sotkamo	Akkukemikaalitehdas (Terrafame)	240	200	150	600		2020
Kaivannaistoiminta	Ristijärvi	Kiviteollisuus (RG Stone)	3					2020-2022
Kaivannaistoiminta	Suomussalmi	Tulikivi talkkikaivos	50					2020-2021
Teknolוגiateollisuus/Metalliklusteri	Kajaani	Toimeksiannot koti- ja ulkomaille (Transtech)		700	150			2018 -
Teknolוגiateollisuus	Kajaani	Pelialan investoinnit (Critical Force ym.)	10		50			2018-2021
Informaatio ja viestintä	Kainuu	Uudet tietoliikenneyhteydet (Koillisväylä)	21,5					2020-2021
Informaatio ja viestintä	Kajaani	CSC Data Center (EuroHPC / Puhti / Lumi)	244,1		20	200		2019-2021
Informaatio ja viestintä	Kajaani	Data Center business ecosystem	10					2020-2023
Matkailuklusteri	Puolanka	Paljakka	34,8		5			2020-2023
Matkailuklusteri	Hyrnsalmi	Ukkohalla	6					2020-2025
Matkailuklusteri	Sotkamo	Vuokatti Areena	8					2019-2020
Matkailuklusteri	Kainuu	Muut matkailuinvestoinnit matkailurakent.	95			100		2020-2025
		Yhteensä	2355,4		1470	3150	1080	

Kainuun selviytymisohjelma: näkökulmat uuteen kasvuun ja uudistumiseen

Kainuun liitto

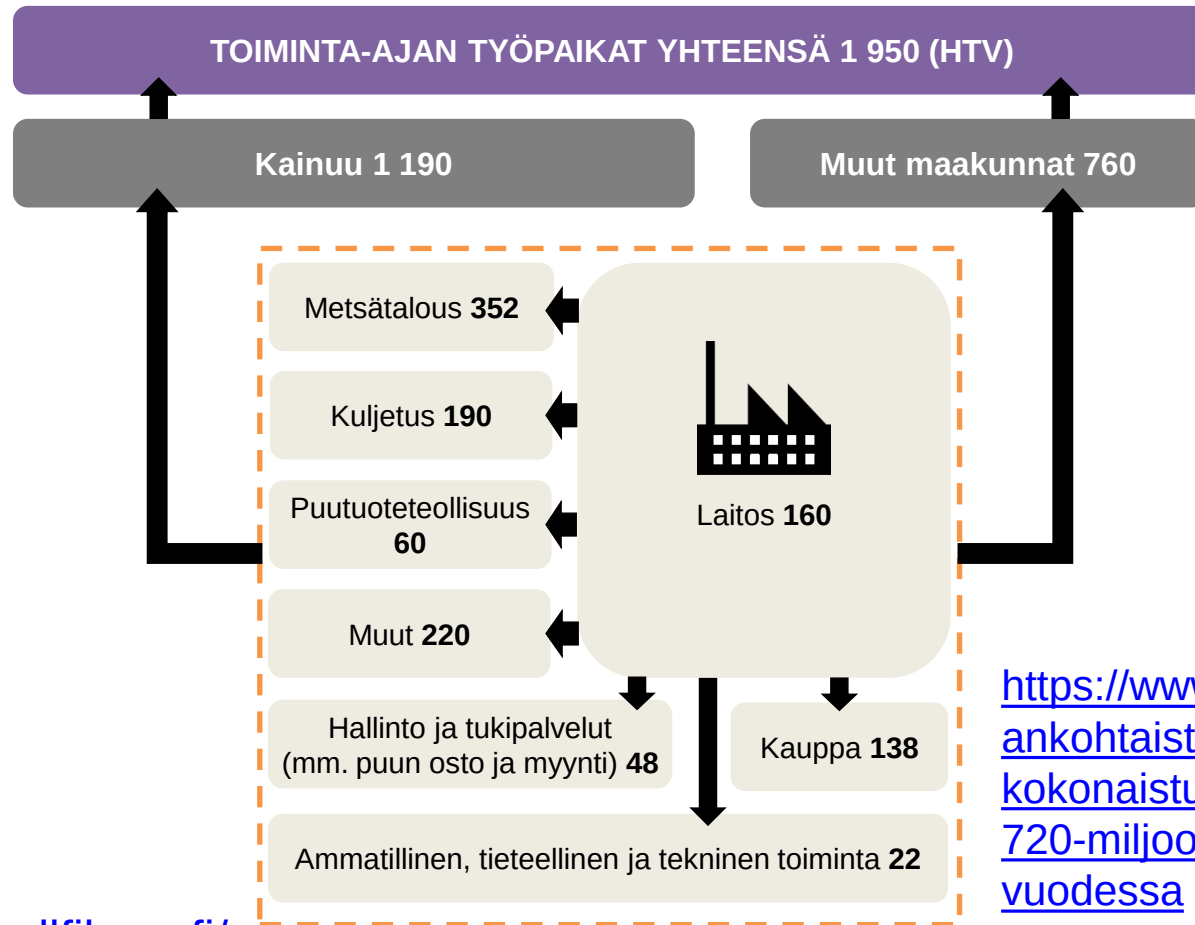
- **Vihreä elvytys** tarkoittaa aktiivisia talouspolitiikan toimia, jotka vahvistavat yhtä aikaa kokonaiskysyntää ja vähentävät päästöjä.
- Digitaalinen siirtymä ja vihreä siirtymä ovat tavoitteita, joihin Kainuun selviytymissuunnitelmassa osoitetaan paikallisesti toteutettavissa olevia keinoja ja toimenpiteitä.
- **Digitaalinen siirtymä** Kainuussa merkitse mm. etätyön ja -opetuksen, verkkokaupan ja sote-palvelujen sekä näitä tukevan tietoliikenneinfran (nopeat mobiili- ja kiinteät yhteydet) kehittämistä.
- **Vihreä siirtymä** Kainuussa merkitsee mm. metsäbiotalouden, biopohjaisen kiertotalouden, energiatehokkuuden, uusiutuvan energian tuotannon ja käytön sekä kaivannaistoiminnan jalostusasteen nostamista, kestäväää matkailua sekä pitkien etäisyyksien merkityksen huomioimista liikennepolttoaine- ja jakeluverkkoratkaisuissa.
- **Oikeudenmukainen siirtymä** merkitsee tuen kohdentamista alueille, jotka kärsivät politiikkamuutoksesta (ilmastotoimet) eniten ja joilla on vähiten kyvykkyyttä toipua. Kainuu on erityisen herkkä saavutettavuuteen liittyvien ilmastotoimien vaikutuksiin.

Kasvua Kainuusta - Kainuun investointistrategia?

- **Minkälaisilla investoinneilla ja toimenpiteillä Suomen kestävä kasvun ohjelman tavoitteet olisivat toteutettavissa ?**
 - Kainuun näkökulmasta kansallisesti ja
 - Kainuun mahdollisuuksia hyödyntäen?
- Tässä on yleisiä näkökulmia, jotka pääosin perustuvat 12.10.2020 valmistuneeseen **Kainuun selviytymissuunnitelmaan 2021 - 2022**

1. Suurinvestointien merkitys: Esimerkkinä KaiCell Fibers OY:n työllisyysvaikutukset

<http://www.kaicellfibers.fi/>

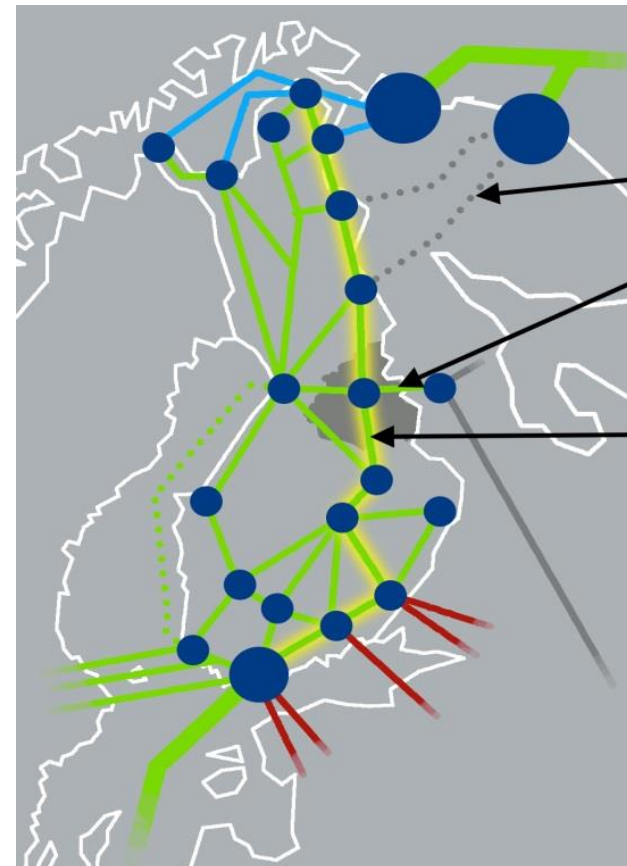
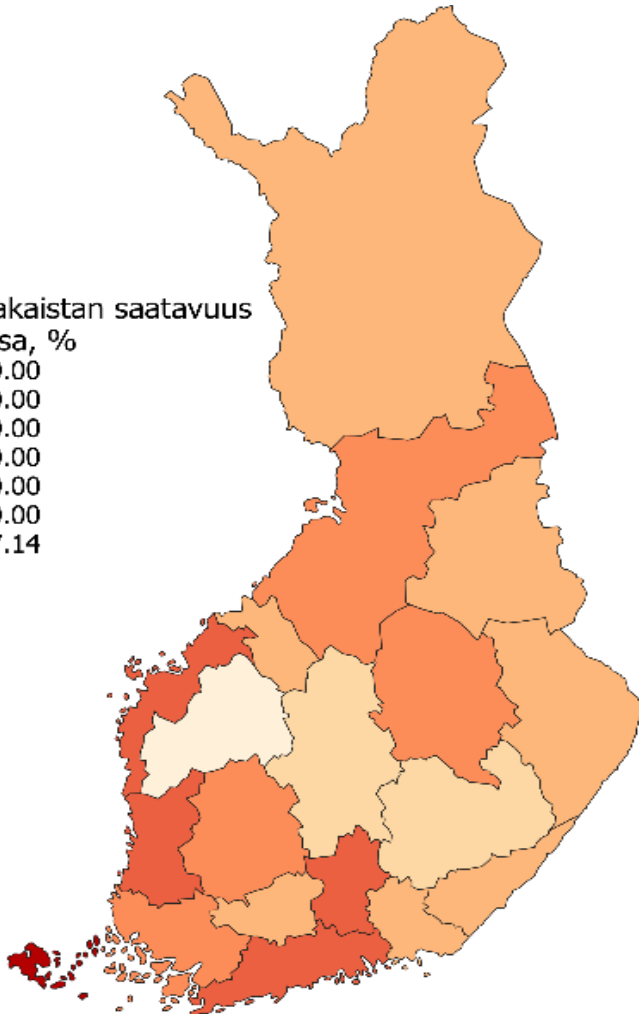
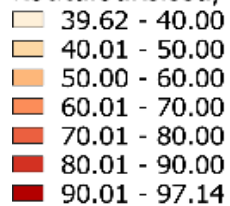
<https://www.kainuunliitto.fi/ajankohtaista/biojalostamon-kokonaistuotos-kainuuseen-720-miljoonaa-euroa-vuodessa>

2. Saavutettavuusinfran maan laajuisesti vaikuttavat investoinnit

Kainuun liitto

Nopean laajakaistan saatavuus
kotitalouksissa, %

Planned route

Kajaani - Kostamus
connection opened
2010

Eastern route is
fastest from North -
South & to Helsinki

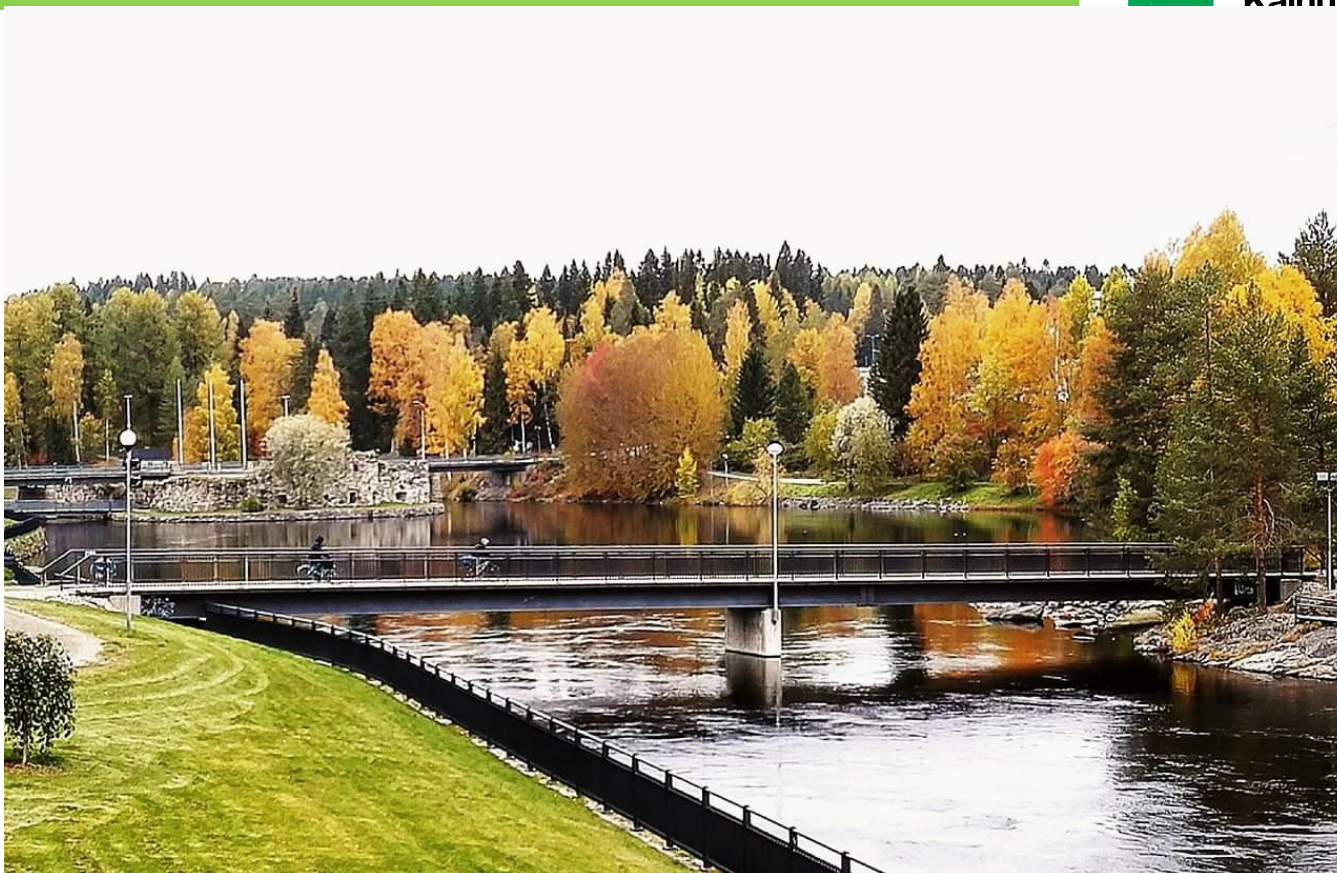
3. Elinkeinoklustereiden ja – ekosysteemien kehittäminen

Kainuun liitto

Kainuun keskeisien klustereiden kehittämistavoitteita:

- LUMI DC-hankkeen ja **datapalvelinkeskittymän** vahvistaminen ekosysteemiksi, jossa toimii alan yrityksiä ja osaaajia
- Kainuun keskeisimmän uusiutuvan luonnonvaran, **metsien**, kasvavan ja vajaakäyttöisen potentiaalin hyödyntäminen puurakentamisessa ja jalostusketjuissa, joilla tuotetaan fossiilisia raaka-aineita korvaavia tuotteita, sekä hiilensidonnassa. Kainuun metsäohjelman toteuttaminen.
- **Kestävän matkailun** periaatteita tukeva, ympärivuotinen ja kansainvälistyvä matkailutarjonta ja toimialan kasvu Kainuussa erityisesti tapahtumiin ja luontomatkailuun perustuen; huom. edellyttää kv. lentoliikennettä Kajaaniin.
- Kainuun **kaivannaisklusterin** monipuolistuminen ja kasvu, jalostusasteen kohoaminen ja sivuvirtojen laajeneva hyödyntäminen, joka vahvistaa Suomen ja Euroopan mineraalimavaraisuutta ja Suomen akkumineraaliklusterin kehitystä. Kainuun kaivannaisklusterin jatkojalostuksen kehittäminen ja uudet investoinnit kestävään kaivostoimintaan sekä kiertotalouteen.

Pentti Malinen
maakuntajohtaja

pentti.malinen@kainuu.fi

+358 44 7970 197

Twitter: @MalinenPentti

<https://www.kainuunliitto.fi/>